

Савезни министар надлежан за питања рада и запошљавања, прописаће образац легитимације из става 1. овог члана и начин њеног издавања.

Члан 33.

Новчаном казном од 15.000 до 150.000 нових динара казниће се за прекршај послодавац-предузеће или друго правно лице:

1) ако се неовлашћено бави пословима у вези са запошљавањем и заштитом грађана при одласку, за време рада и боравка и при повратку са рада у иностранству (члан 4);

2) ако објави оглас о понудама за запошљавање грађана Савезне Републике Југославије код иностраног послодавца без сагласности надлежног савезног органа, односно савезне организације (члан 5. став 3);

3) ако закључи уговор о уступању својих запослених страном лицу (члан 13);

4) ако у року од 30 дана пре упућивања запослених на привремени рад у иностранство не обавести надлежно савезно министарство да су испуњени услови за њихово упућивање (члан 16. став 1);

5) ако одређене видове заштите запослених (заштита на раду и гарантована зарада) уреди тако да запосленом не обезбеђује минимум заштите утврђене прописима државе у којој се радови изводе (члан 17);

6) ако запосленом који је упућен на привремени рад у иностранство не обезбеди здравствено, пензијско и инвалидско осигурање, као и осигурање за случај незапослености, искључујући двоструко осигурање, осим ако запослени, односно чланови његове породице та права, према прописима односне државе, не могу остварити и користити ван њене територије (члан 18);

7) ако осигура запосленог упућеног на рад у државу с којом постоји закључен међународни уговор о социјалном осигурању без сагласности надлежног иностраног органа за ослобађање од примене прописа о социјалном осигурању државе запослења (члан 19).

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара.

Уз новчану казну за прекршај из става 2. овог члана одговорном лицу у предузећу или другом правном лицу изрећи ће се и заштитна мера забране обављања дужности у трајању од три месеца до једне године.

Члан 34.

Новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара казниће се за прекршај послодавац-предузетник ако изврши неку од радњи из члана 4, члана 5. став 3. и чл. 13, 17, 18. и 19. овог закона.

Уз новчану казну за прекршај из става 1. овог члана, предузетнику изрећи ће се и заштитна мера забране обављања делатности у трајању од три месеца до једне године.

Члан 35.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о заштити грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на привременом раду у иностранству („Службени лист СФРЈ”, бр. 15/80 и 61/88 и „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92) и члан 13. Закона о изменама савезних закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје („Службени лист СРЈ”, бр. 28/96).

Члан 36.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СРЈ”.

294.

На основу члана 96. тачка 2) Устава Савезне Републике Југославије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АУТОРСКОМ И СРОДНИМ ПРАВИМА

Проглашава се Закон о ауторском и сродним правима, који је донела Савезна скупштина, на седници Већа грађана од 12. маја 1998. године и на седници Већа република од 12. маја 1998. године.

ПР бр. 111
12. маја 1998. године
Београд

Председник
Савезне Републике Југославије
Слободан Милошевић, с. р.

ЗАКОН

О АУТОРСКОМ И СРОДНИМ ПРАВИМА

І. ПРЕДМЕТ ЗАКОНА

Члан 1.

Овим законом уређују се права аутора књижевних, научних и уметничких дела (у даљем тексту: ауторско право), права интерпретатора, произвођача фонограма, видеограма, емисија и база података као права сродна ауторском праву (у даљем тексту: сродна права), начин остваривања ауторског и сродних права и судска заштита тих права.

ІІ. АУТОРСКО ПРАВО

1. Ауторско дело

Члан 2.

(1) Ауторско дело је оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине.

- (2) Ауторским делом сматрају се, нарочито:
- 1) писана дела (књиге, брошуре, чланци и др.);
 - 2) говорна дела (предавања, говори, беседе и др.);
 - 3) драмска, драмско-музичка, кореографска и пантомимска дела, као и дела која потичу из фолклора;
 - 4) музичка дела, са речима или без речи;
 - 5) филмска дела (кинематографска и телевизијска дела);
 - 6) дела ликовне уметности (слике, цртежи, скице, графике, скулптуре и др.);
 - 7) дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања;
 - 8) картографска дела (географске и топографске карте);
 - 9) планови, скице, макете и фотографије;
 - 10) рачунарски програми (у изворном, објектном и извршном коду).

Члан 3.

(1) Незавршено ауторско дело, делови ауторског дела, као и наслов ауторског дела сматрају се ауторским делом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

(2) Независно од одредбе става 1. овог члана, заштита за ауторско дело обухвата и наслов тог дела.

Члан 4.

(1) Позоришна режија и кореографија, преводи, прилагођавања, музичке обраде, као и прераде ауторских дела сматрају се ауторским делом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

(2) Дело прераде је дело у коме су препознатљиви карактеристични елементи прерађеног (изворног) дела.

(3) Заштита ауторског дела из става 1. овог члана ни на који начин не ограничава права аутора изворног дела.

Члан 5.

(1) Ауторским делом сматра се и збирка ауторских дела која, с обзиром на избор и распоред саставних делова, испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона (енциклопедија, зборник, антологија, изабрана дела, музичка збирка, збирка фотографија, графичка мапа и сл.).

(2) Ауторским делом се сматра и збирка народних књижевних и уметничких творевина, као и збирка докумената, судских одлука и сличне грађе која, с обзиром на избор и распоред саставних делова испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

(3) Збирком се сматра и база података, без обзира да ли је у машински читљивој или другој форми која, с обзиром на избор и распоред саставних делова испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

(4) Заштита збирке ни на који начин не ограничава права аутора дела која су саставни део збирке.

Члан 6.

(1) Ауторскоправном заштитом нису обухваћене опште идеје, начела, принципи и упутства који су садржани у ауторском делу.

(2) Не сматрају се ауторским делом:

- 1) закони, подзаконски акти и други прописи;
- 2) службени материјали државних органа и органа који обављају јавну функцију;

3) службени преводи прописа и службених материјала државних органа и органа који обављају јавну функцију;

4) поднесци и други акти у управном или судском поступку.

Члан 7.

(1) Ауторско дело је објављено кад је, на било који начин и било где у свету, први пут саопштено јавности од стране аутора, односно лица које је он овластио.

(2) Ауторско дело је издато кад су примерци дела пуштени у промет од стране аутора, односно лица које је он овластио у броју који, имајући у виду врсту и природу дела, може да задовољи потребе јавности.

(3) Дело ликовне уметности се сматра издатим и онда кад је оригинални примерак, или најмање једна копија дела учињена трајно приступачном јавности од стране аутора, односно лица са његовом дозволом.

2. Настанак права

Члан 8.

Аутор ужива морална и имовинска права у погледу свог ауторског дела од тренутка настанка ауторског дела.

3. Субјект ауторског права

Члан 9.

(1) Аутор је физичко лице које је створило ауторско дело (у даљем тексту: дело).

(2) Аутором се сматра лице чије су име, псеудоним или изнак назначени на примерцима дела, или наведени приликом објављивања дела, док се не докаже другачије.

(3) Аутор дела је носилац ауторског права.

(4) Поред аутора носилац ауторског права може бити и лице које није аутор а које је у складу са овим законом стекло ауторско право.

Члан 10.

(1) Коаутор је физичко лице које је заједничким стваралачким радом са другим лицем створило дело.

(2) Коаутори су носиоци заједничког ауторског права на коауторском делу, ако овим законом или уговором којим се уређују њихови међусобни односи није другачије предвиђено.

(3) За остваривање ауторског права и преносење тог права неопходна је сагласност свих коаутора. Коаутор не сме ускратити своју сагласност противно начелу савесности и поштења, нити чинити било шта што шкоди или би могло шкодити интересима осталих коаутора.

(4) Сваки коаутор је овлашћен да подноси тужбе за заштиту ауторског права на коауторском делу, с тим да може да поставља тужбене захтеве само у своје име и за свој рачун.

(5) Ако се нису другачије споразумели коаутори деле економску корист од искоришћавања коауторског дела сразмерно стварном доприносу који је сваки дао у стварању дела.

Члан 11.

(1) Коауторима филмског дела се сматрају писац сценарија, режисер и главни сниматељ.

(2) Ако је музика битан елемент филмског дела (музички филм) и компонована је за то дело, онда је и композитор коаутор филмског дела.

(3) Ако се ради о цртаном, односно анимираном филму или су цртеж или анимација битни елементи филмског дела, онда су и главни цртач и главни аниматор коаутори филмског дела.

Члан 12.

(1) Ако два или више аутора споје своја дела ради заједничког искоришћавања, сваки од аутора задржава ауторско право на свом делу.

(2) Односи између аутора спојених дела се утврђују уговором.

Члан 13.

(1) Ауторско право на ауторском делу чији аутор није познат (анонимно дело или дело под псеудонимом) остварује:

1) за издато дело - издавач;

2) за објављено али неиздато дело - лице које је дело објавило.

(2) Лица из става 1. овог члана морају, у случају сумње, доказати да су своје право на издавање, односно објављивање дела прибавили од аутора, односно ауторовог наследника.

(3) Кад се утврди идентитет аутора дела из става 1. овог члана, престају права издавача, односно лица које је дело објавило.

4. Садржина ауторског права

4.1. Морална права аутора

4.1.1. Право иапперништета

Члан 14.

Аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу.

4.1.2. Право на назначење имена

Члан 15.

(1) Аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштивања дела.

(2) Аутор се може у појединачним случајевима на изричит начин одрећи права из става 1. овог члана.

4.1.3. Право објављивања

Члан 16.

(1) Аутор има искључиво право да објави своје дело и да одреди начин на који ће се оно објавити.

(2) До објављивања дела само аутор има искључиво право да јавно даје обавештења о садржини дела или да описује своје дело.

4.1.4. Право на заштити интeгpитeта дела

Члан 17.

Аутор има искључиво право да штити интегритет свог дела, и то нарочито:

1) да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица;

2) да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми;

3) да даје дозволу за прераду свог дела.

4.1.5. Право на супротстављање недостојном искоришћавању дела

Члан 18.

Аутор има искључиво право да се супротставља искоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

4.2. Имовинска права аутора

Члан 19.

(1) Аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела.

(2) За свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада ако овим законом или уговором није другачије одређено.

4.2.1. Права на искоришћавање дела у телесној форми

4.2.1.1. Право на снимање и умножавање

Члан 20.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи бележење свог дела на телесни носач (папир, магнетна трака, винилни диск, компакт диск, филмску траку, касету и сл.) и умножавање примерака свог дела.

(2) Умножавање се може вршити нарочито штампањем, цртањем, гравуром, фотографисањем, ливењем и другим поступцима уметничке графике и пластике, механичког или магнетног бележења.

(3) Умножавањем дела архитектуре сматра се поред чињења из става 1. овог члана и гришење објекта према плану, односно пројекту.

(4) Умножавање дела постоји независно од броја примерака дела, технике којом су умножени и трајности примерака.

(5) Ако је ауторско дело рачунарски програм, умножавањем се сматра и смештање целог или дела програма у меморију рачунара, односно пуштање програма у рад на рачунару.

4.2.1.2. *Право стављања примерака дела у промет*

Члан 21.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи стављање у промет примерака свог дела.

(2) Стављање примерака дела у промет обухвата и:

1) нуђење примерака дела ради стављања у промет;

2) складиштење примерака дела ради стављања у промет;

3) увоз примерака дела.

(3) Право аутора на стављање примерака дела у промет не делује према оном власнику примерка дела који је тај примерак легално прибавио од аутора или од лица које је аутор овластио (исцрпљење права). Власник може примерак дела који је легално прибавио од аутора слободно даље стављати у промет.

4.2.1.3. *Право давања примерака дела у закуп*

Члан 22.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање примерака свог дела у закуп.

(2) Ако аутор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. овог члана, он задржава право на учешће у добити која се остварује давањем у закуп примерака ауторовог дела (дела забележена на видео касети, аудио касети, компакт диску и сл.).

(3) Аутор се не може одрећи права на учешће у добити из става 2. овог члана.

Члан 23.

Аутор нема искључиво право из члана 22. став 1. овог закона ако је реч о:

1) грађевински реализованом делу архитектуре;

2) делу примењене уметности, реализованом у виду индустријског или занатског производа;

3) делу које је настало или је умножено ради давања у закуп као искључивог облика искоришћавања дела, уговореног између аутора и власника примерка дела.

4.2.2. *Права на искоришћавање дела у бесипелесној форми*4.2.2.1. *Право извођења*

Члан 24.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи извођење свога дела.

(2) Извођењем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање несценских дела (говор, музика) уживо пред публиком.

4.2.2.2. *Право представљања*

Члан 25.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи представљање свога дела.

(2) Представљањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање сценских дела (драмско, драмско-музичко, кореографско, пантомимско дело) уживо пред публиком.

4.2.2.3. *Право преношења извођења или представљања*

Члан 26.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи преношење извођења или представљања свога дела.

(2) Преношењем извођења или представљања, у смислу става 1. овог члана, сматра се истовремено јавно саопштавање дела које се изводи или представља, публици која се налази изван простора у коме се дело изводи или представља уживо, уз помоћ техничких уређаја као што су звучник, односно екран и звучник.

4.2.2.4. *Право емитовања*

Члан 27.

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи емитовање свога дела.

(2) Емитовањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање дела жичним или бежичним преносом електромагнетних, електричних или других сигнала на даљину (радио-дифузија и кабловска дифузија).

(3) Бежично емитовање и жично емитовање су одвојене радње искоришћавања дела, и предмет су два посебна ауторскоправна овлашћења, осим:

1) ако је жична реемисија дела које се бежично емитује технички неопходан услов за пријем емисије;

2) ако се жичном реемисијом дела које се бежично емитује сигналом снабдева мање од сто пријемника, на некомерцијалној основи.

(4) Радња емитовања, у смислу става 2. овог члана, постоји и кад се под контролом субјекта који врши емитовање (у даљем тексту: емисионо предузеће), и на његову одговорност, сигнали који су намењени за јавни пријем шаљу у непрекинутом комуникационом ланцу ка сателиту и назад на земљу.

(5) Ако су сигнали кодирани, емитовање преко сателита постоји под условом да су средства за декодирање сигнала доступна јавности преко емисионог предузећа из става 4. овог члана, или преко трећег лица које има овлашћење емисионог предузећа.

(6) Под емитовањем, у смислу става 2. овог члана, сматра се и јавно саопштавање дела жичним или бежичним путем, на начин који омогућава појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере.

4.2.2.5. *Право јавног саопштавања дела које се емитује*

Члан 28.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дело које се емитује истовремено јавно саопштава публици на јавним местима као што су возила јавног саобраћаја, ресторани, чекаонице и сл. путем техничких уређаја као што су радио-апарат или телевизор.

4.2.2.6. *Право јавног саопштавања дела са носача звука или слике*

Члан 29.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дело које је забележено на носачу звука, односно носачу слике (грамофонска плоча, компакт диск, аудио касета, видео касета, филмска трака, оптички диск, дијапозитив) јавно саопштава уз помоћ техничких уређаја за репродуковање звука, односно слике.

4.3. *Права аутора према власнику примерка ауторског дела*4.3.1. *Право на пристићуј примерку дела*

Члан 30.

(1) Аутор има право да од власника примерка његовог дела тражи да му омогући приступ том примерку, ако је то неопходно ради умножавања дела, и ако се тиме битно не угрожавају оправдани интереси власника, односно лица које држи тај примерак дела.

(2) Власник дела, односно лице које држи примерак дела из става 1. овог члана није дужно да аутору преда примерак дела.

4.3.2. *Право слеђења*

Члан 31.

(1) Аутор дела ликовне уметности и аутор књижевног, научног и музичког дела у прогледу његовог изворног рукописа, има право да од власника оригиналног примерка његовог дела, односно рукописа који прода другоме тај примерак у року од 30 дана од дана његове продаје буде обавештен о имену и адреси новог власника дела и да потражује износ у висини од 3% од продајне цене.

(2) Аутор се не може одрећи права из става 1. овог члана, нити може њиме располагати.

(3) Право из става 1. овог члана се наслеђује.

(4) Право из става 1. овог члана не постоји за дела из области архитектуре и филмска дела.

Члан 32.

(1) Галериста или организатор јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа дужан је да у року из члана 31. став 1. овог закона обавести аутора, односно његовог наследника:

1) о извршеној продаји његовог дела;

2) о цени по којој је дело продато;

3) о имену и адреси продавца дела;

4) о имену и адреси новог власника дела.

(2) Галериста или организатор јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа може се ослободити обавезе давања аутору имена и адресе продавца, ако аутору исплати износ из члана 31. став 1. овог закона.

(3) Ако постоји основана сумња у исправност и потпуност обавештења добијених од галеристе или организатора јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа, аутор има право да тражи на увид одговарајућу документацију тог лица. Ако се утврди да обавештење садржи нетачне или непотпуне податке, трошкове у вези са остварењем увида у документацију сноси галериста или организатор јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа.

4.3.3. Право забране излагања оригиналног примерка дела ликовне уметности

Члан 33.

(1) Власник оригиналног примерка дела сликарства, скулптуре и фотографије има право да тај примерак излаже, без обзира на то да ли је дело објављено, осим ако је аутор, приликом отуђења тог оригиналног примерка, то изричито и у писаној форми забранио.

(2) Аутор не може забранити излагање оригиналног примерка дела који припада музеју, галерији или другој сличној јавној институцији.

4.3.4. Прече право аутора на прераду примерка дела архитектуре

Члан 34.

(1) Ако власник грађевине као материјализованог примерка дела архитектуре има намеру да врши одређене измене на грађевини обавезан је да прераду дела прво понуди аутору ако је доступан.

(2) Ако се измене на грађевини врше према делу прераде које није сачинио аутор, морају се поштовати морална права аутора.

4.4. Право аутора на посебну накнаду

Члан 35.

(1) Аутори дела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће без дозволе аутора бити умножавана на носаче звука, слике и текста, имају право на посебну накнаду од продаје техничких уређаја и носача звука, слике и текста, који су подобни за такво умножавање.

(2) Солидарни дужници накнаде из става 1. овог члана су произвођач, увозник и продавац техничких уређаја, односно носача звука, слике и текста.

(3) У случају умножавања ауторских дела фотокопирањем или сличном техником, поред права на накнаду из става 1. овог члана, аутор има право и на накнаду од правног или физичког лица које уз наплату пружа услуге фотокопирања.

(4) Лица из става 2. овог члана не плаћају накнаду за техничке уређаје, носаче звука, слике и текста ако су они намењени извозу.

(5) Аутори могу остварити своје право на накнаду из ст. 1. и 3. овог члана само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

5. Ограничење ауторског права

5.1. Заједничка одредба

Члан 36.

У случајевима искоришћавања ауторског дела на основу одредаба овог закона о ограничењу ауторског права мора се навести име аутора дела и извор из кога је дело преузето (издавач дела, година и место издања, часопис, новина, телевизијска или радио станица где је дело, односно одломак дела изворно објављен или непосредно преузет и сл.).

5.2. Суспензија искључивих права и права на накнаду

Члан 37.

Без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде објављено ауторско дело може се умножавати и јавно саопштавати ради спровођења службеног поступка пред судским или другим државним органима.

Члан 38.

(1) У оквиру извештавања јавности путем штампе, радија и телевизије о текућим догађајима, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање примерка дела, као и вршење свих других облика јавног саопштавања дела, под следећим условима:

1) да је дело објављено;

2) да се дело појмиљује као саставни део текућег догађаја о коме се јавност извештава;

3) да се умножавање примерака дела, као и други облици јавног саопштавања дела врше само у оном обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају.

(2) Ако су предмет извештавања говор, односно беседа или друго дело исте природе дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде дело у целини умножити и јавно саопштити.

Члан 39.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде извођење, представљање, преношење извођења или представљања, као и јавно саопштавање дела са носача звука и слике, за потребе наставе, као и на приредбама у образовним установама, установама верских заједница, установама за здравствену и социјалну заштиту, казнено-поправним и васпитно-поправним установама, под следећим условима:

1) да је дело објављено;

2) да се дело не користи ради добити организатора или трећег лица;

3) да публика има бесплатан приступ;

4) да интерпретатори дела не примају накнаду за извођење или представљање тог дела.

Члан 40.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање кратких одломака објављених дела за сврхе наставе или испита.

Члан 41.

(1) Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање примерака објављеног дела за: потребе личног образовања и сличне потребе.

(2) Умножени примерци дела из става 1. овог члана не смеју се стављати у промет нити користити за било који други облик јавног саопштавања дела.

(3) Одредба става 1. овог члана не односи се на:

1) снимање извођења, представљања и приказивања дела;

2) тродимензионалну реализацију планова за дела ликовне уметности;

3) грађевинску реализацију дела архитектуре;

4) прављење нове грађевине по узору на постојећу грађевину која је ауторско дело;

5) рачунарске програме.

Члан 42.

(1) Ако је ауторско дело рачунарски програм, дозвољено је лицу које је на законит начин прибавило примерак рачунарског програма да, ради сопственог уобичајеног наменског коришћења програма, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде:

1) смешта програм у меморију рачунара и пушта програм у рад;

2) отклања грешке у програму, као и да врши друге неопходне измене у њему, ако уговором није другачије одређено;

3) начини резервни примерак програма на трајном телесном носачу;

4) изврши декомпилацију програма искључиво ради прибављања неопходних података за постизање интероперабилности тог програма са другим, независно створеним програмом или одређеном рачунарском опремом, под условом да тај податак није био на други начин доступан.

(2) Податак добијен радњом из става 1. тачка 4. овог члана не сме се саопштавати другим или користити за друге сврхе, посебно за стварање или пласман другог рачунарског програма којим би се повредило ауторско право на првом.

(3) Лице које је на законит начин прибавило примерак рачунарског програма може предузети радње из става 1. овог члана непосредно или преко другог стручног лица које ради по његовом налогу.

Члан 43.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање, као и други облици јавног саопштавања кратких одломака ауторског дела (право цитирања), под следећим условима:

1) да је дело објављено;

2) да се поменути делови, без измена, интегришу у друго дело ако је то неопходно ради илустрације, потврде или референце, уз јасну назнаку да је реч о цитату;

3) да се на погодном месту наведе ко је аутор цитираног дела, који је наслов цитираног дела, када је и где је цитирано дело објављено, односно издато.

Члан 44.

(1) Емисионо предузеће које има дозволу за емитовање дела, сме без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде снимити то дело на носач звука или носач слике, односно носач звука и слике ради емитовања.

(2) Снимак дела из става 1. овог члана мора бити избрисан најкасније у року од три месеца по емитовању дела.

(3) Снимак дела из става 1. овог члана може бити сачуван у архиви емисионог предузећа ако има документарну вредност.

(4) Дело снимљено у складу са одредбом става 1. овог члана не сме се поново емитовати без дозволе аутора.

Члан 45.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде димензионално умножавање, стављање у промет тако умножених примерака, као и други облици јавног саопштавања дела која се трајно налазе изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним местима.

Члан 46.

За потребе израде каталога јавних изложби или јавних продаја дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде одговарајуће умножавање изложених дела и стављање у промет тако умножених примерака.

Члан 47.

(1) У продавницама, на сајмовима и другим местима где се демонстрира рад уређаја за снимање, репродуковање и пренос звука и слике, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дела на носач звука и слике, јавно саопштавање дела са тог носача, као и јавно саопштавање дела које се емитује, али само у мери у којој је то неопходно за демонстрирање рада уређаја.

(2) Снимци који се начине на основу одредбе става 1. овог члана морају се без одлагања брисати.

5.3. Законска лиценца

Члан 48.

(1) Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је умножавање и стављање у промет објављених примерака дела или одломака из дела у виду збирке која садржи прилоге више аутора и која је, по својој садржини, систематизацији и назнаци на корицама, односно омоту, намењена настави.

(2) Аутор, односно носилац ауторског права на делу мора бити обавештен о намери да се његово дело користи у складу са одредбом става 1. овог члана пре него што се са умножавањем отпочне.

Члан 49.

(1) Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је у средствима јавног обавештавања умножавање, стављање у промет примерака, као и други облици јавног саопштавања чланака и фотографија које су објављене у другим средствима јавног обавештавања, под условом да се ти чланци и фотографије односе на текућа друштвена питања, а да аутор то није изричито забранио.

(2) Обавеза плаћања накнаде не постоји ако се на начин из става 1. овог члана у виду прегледа више различитих коментара или чланака искоришћавају само кратки одломци из коментара или чланака.

Члан 50.

Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде дозвољено је тродимензионално умножавање дела која су трајно изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним местима, као и стављање у промет тих примерака, осим ако се:

1) примерак дела скулптуре добија отиском из оригиналног калуца из којег је добијен и примерак који је трајно изложен на отвореном јавном месту или из калуца који је начињен отискивањем са примерка дела скулптуре;

2) прави нова грађевина по узору на постојећу грађевину;

3) производ обликује према делу примењене уметности.

Члан 51.

(1) Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је емитовање дела са издатих фонограма.

(2) Емисионо предузеће је дужно да пре емитовања дела са организацијом за колективно остваривање ауторских и сродних права из члана 144. овог закона, односно са аутором који није члан организације утврди висину, начин и рок исплате ауторске накнаде.

6. Пренос ауторског права

6.1. Пренос наслеђивањем

Члан 52.

(1) Наследници аутора могу вршити овлашћења која се тичу моралних права аутора, осим права на објављивање необјављеног дела ако је аутор то забранио и права на измену дела.

(2) Заштиту моралних права аутора која се тичу патернитета, интегритета дела и забране недостојног искоришћавања дела могу, осим наследника, вршити и удружења аутора, као и институције из области науке и уметности.

Члан 53.

Имовинска права аутора се наслеђују.

6.2. Пренос на основу уговора

6.2.1. Морална права аутора

Члан 54.

Морална права аутора не могу се преносити уговором.

6.2.2. Имовинска права аутора

Члан 55.

Аутор, односно његов правни следбеник може уступити поједина или сва имовинска права на своме делу другом лицу.

Члан 56.

(1) Уступање имовинских права може бити искључиво или неискључиво.

(2) У случају искључивог уступања имовинских права, једино је стичалац права овлашћен да на начин прописан уговором искоришћава ауторско дело, као и да уз посебну дозволу аутора, односно његовог правног следбеника уступа другима то право. Право које стичалац права уступа другима је неискључиво право, ако уговором није друкчије одређено.

(3) У случају неискључивог уступања имовинских права, стичалац права није овлашћен да забрани другоме да искоришћава ауторско дело, нити је овлашћен да уступа другоме своје право.

(4) Ако у уговору није назначено да се ради о искључивом или неискључивом уступању сматра се да се ради о неискључивом уступању имовинских права.

Члан 57.

(1) Уступање имовинских права може бити предметно, просторно и временски ограничено.

(2) У случају предметног ограничења стичалац права је овлашћен да врши једну или више одређених радњи искоришћавања ауторског дела.

(3) У случају просторног ограничења стичалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело на одређеној територији која је ужа од оне на којој ауторско право постоји.

(4) У случају временског ограничења стичалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело у одређеном времену које је краће од трајања ауторског права за то дело.

Члан 58.

(1) Лице које је уступањем стекло имовинско право од аутора или његовог наследника може то своје право у целини пренети на другог уз дозволу аутора, односно ауторовог наследника.

(2) Дозвола аутора, односно ауторовог наследника није потребна у случају преноса предузећа које је носилац имовинског права.

Члан 59.

Пренос својине на оригиналном примерку ауторског дела не подразумева стицање ауторских права на делу.

Члан 60.

(1) Уступање имовинских права за дело које још није створено дозвољено је под условом да се одреди врста будућег дела и радње искоришћавања дела.

(2) Уступање имовинских права за сва будућа дела једног аутора, као и за још непознате облике искоришћавања дела је ништаво.

6.2.3. Ауторски уговор

Члан 61.

(1) Ауторским уговором се ауторска права уступају или у целини преносе.

(2) На ауторски уговор примењују се одредбе савезног закона којима се уређују облигациони односи ако одредбама овог закона није друкчије одређено.

(3) Ауторски уговори се закључују у писаној форми, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 62.

(1) У сумњи о садржини и обиму права које се уступа, односно преноси ауторским уговором сматра се да је уступљено, односно пренесено мање права.

(2) Дозвола за објављивање дела, као и за уступање, односно пренос права на бележење дела на носач звука или слике, и дозвола за емитовање дела морају бити изричито уговорене, ако одредбама овог закона није другачије одређено.

(3) Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дела не подразумева и уступање, односно пренос права на ауторску накнаду у случајевима искоришћавања ауторског дела по основу законске лиценце.

(4) Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дела подразумева и давање дозволе за оне измене на делу које су технички неминовне или уобичајене за тај начин искоришћавања дела.

Члан 63.

Ауторски уговор садржи: имена уговорних страна, наслов, односно идентификацију ауторског дела, права која су предмет уступања, односно преноса, висину, начин и рокове плаћања ауторске накнаде, као и садржинска, просторна и временска ограничења ако постоје.

Члан 64.

(1) Ако се коришћењем ауторског дела оствари добит која је у очигледној несразмери са уговореном ауторском накнадом, аутор, односно његов наследник има право да тражи измену ауторског уговора ради отклањања те несразмере.

(2) Право из става 1. овог члана застарева у року од две године од дана сазнања за постојање несразмере, а најдуже у року од шест година од краја године у којој је несразмера наступила.

(3) Аутор, односно његов наследник не може се унапред одрећи свог права из става 1. овог члана.

Члан 65.

(1) Аутор, односно његов наследник може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако стизалац дозволе, односно права не остварује право које је прибавио, или га остварује у обиму мањем од уговореног, чиме угрожава интересе аутора, односно његовог наследника.

(2) Аутор, односно његов наследник не може ускратити дозволу коју је дао ако је неостваривање или недовољно остваривање права од стране стизаоца настало због разлога за које је одговоран аутор, односно његов наследник.

(3) Аутор, односно његов наследник не може остваривати право из става 1. овог члана пре истека рока од две године од закључења ауторског уговора, или предаје примерка дела стизаоцу права ако је та предаја уследила после закључења уговора.

(4) Ако се ради о прилогу (чланак, илустрација и сл.) који је намењен за објављивање, односно издавање у новинама или часопису, рок из става 3. износи шест месеци.

(5) Аутор, односно његов наследник дужан је да пре него што ускрати дозволу, односно повуче право, обавести о томе стизаоца дозволе, односно права, и остави му примерен рок да отпочне са остваривањем права које је прибавио, односно да врши право у обиму који је прибавио.

(6) Аутор, односно његов наследник не може се унапред одрећи свог права из става 1. овог члана.

Члан 66.

(1) Аутор може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако сматра да би искоришћавање његовог дела могло да нанесе штету његовом стваралачком или личном угледу, и то из разлога који су настали после закључења ауторског уговора, и за које не одговара стизалац права.

(2) Аутор има обавезу да стизаоцу права накнади насталу стварну штету.

(3) Изјава о ускраћењу дозволе односно права из става 1. овог члана производи дејство од дана кад аутор положи обезбеђење за накнаду штете из става 2. овог члана.

(4) Стизалац права дужан је да на захтев аутора, у року од три месеца од пријема изјаве о ускраћењу дозволе односно права из става 1. овог члана, спопшти аутору износ непокривених трошкова које је имао у вези са припремом за искоришћавање ауторског дела до дана пријема обавештења о ускраћењу дозволе, односно права. Ако стизалац права не изврши своју обавезу из овог става, изјава о ускраћењу дозволе, односно права производи дејство истеком рока из овог става.

(5) Аутор се не може унапред одрећи свог права из става 1. овог члана.

6.2.3.1. Издавачки уговор

Члан 67.

(1) Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права уступа, односно преноси на издавача право на умножавање ауторског дела штампањем, и на стављање у промет тако умножених примерака дела, а издавач се обавезује да дело умножи и стави примерке у промет, као и да за то плати накнаду аутору, односно другом носиоцу ауторског права.

(2) Ако ауторско дело из става 1. овог члана није објављено, ауторским уговором издавачу се даје дозвола за објављивање дела.

(3) Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права може издавачу уступити, односно пренети право за превођење свог дела, као и овлашћење на умножавање и стављање у промет преведеног дела.

Члан 68.

Издавачки уговор чији је предмет издавање чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи не мора бити закључен у писаној форми.

Члан 69.

(1) Уступање права на основу издавачког уговора је искључиво, ако није друкчије уговорено.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на издавање чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи.

Члан 70.

(1) Издавачки уговор, поред елемената из члана 67. овог закона, садржи и следеће:

1) рок у коме је аутор, односно други носилац ауторског права дужан да издавачу преда уредан рукопис или други оригинални примерак дела, како би издавачу омогућио умножавање дела. Ако није друкчије уговорено, тај рок износи годину дана од дана закључења уговора;

2) рок у коме је издавач дужан да отпочне са пуштањем примерака дела у промет. Ако није друкчије уговорено тај рок износи годину дана од дана пријема уредног рукописа или другог оригиналног примерка дела;

3) број издања који је издавач овлашћен да изда. Ако није друкчије уговорено издавач има право само на једно издање дела;

4) висину тиража једног издања. Ако висина тиража није уговорена, а из пословних обичаја или других околности очигледно не произлази друкчије, тираж износи 500 примерака;

5) рок у коме издавач, по исцрпљењу тиража претходног издања, мора отпочети са пуштањем у промет примерака наредног издања, ако је оно уговорено. Ако није друкчије уговорено тај рок износи годину дана од дана кад је аутор то захтевао;

6) изглед и техничку опрему примерака дела.

(2) У случају повреде уговорне обавезе из става 1. тач. 1, 2. и 5. друга уговорна страна има право на раскид уговора и на накнаду штете због неисвршења уговора.

Члан 71.

Обавеза је издавача:

1) да се стара о промету примерака дела, и да о томе повремено обавештава аутора, односно другог носиоца ауторског права, на његов захтев;

2) да аутору, односно другом носиоцу ауторског права, на његов захтев, у одговарајућој фази техничког процеса умножавања дела омогући коректуру;

3) да приликом припреме сваког наредног издања дела омогући аутору да унесе одговарајуће измене, под условом да то не мења карактер дела и да, имајући у виду целину издавачког уговора, не представља несразмерно велику обавезу за издавача.

Члан 72.

Рукопис или други оригинални примерак ауторског дела који је предат издавачу не постаје својина издавача, осим чланака, цртежа и других прилога у новинама и периодичној штампи, или ако је уговором друкчије одређено.

Члан 73.

Ако једини постојећи примерак ауторског дела пропадне услед више силе после његове предаје издавачу ради издавања, аутор, односно други носилац ауторског права има право на правичну накнаду која би му припала да је дело било објављено.

Члан 74.

(1) Издавач који је прибавио право да изда дело у форми књиге има током периода од три године од дана закључења издавачког уговора прече право прибављања права на умножавање дела и стављање у промет примерка тог дела у форми електронског записа.

(2) Прече право из става 1. овог члана, престаје ако издавач у року од 30 дана од дана учињене понуде у писаној форми не прихвати понуду аутора, односно другог носиоца ауторског права.

Члан 75.

Ако издавач намерава да непродате примерке дела прода као стару хартију, дужан је да претходно понуди аутору, односно његовом наследнику ако је доступан да те примерке откупи, по цени за стару хартију.

6.2.3.2. Уговор о представљању и уговор о извођењу

Члан 76.

Уговором о представљању, односно уговором о извођењу аутор, односно други носилац ауторског права уступа кориснику право на представљање или право на извођење ауторског дела, а корисник се обавезује да то дело представи, односно изведе у одређеном року, на начин и под условима који су одређени уговором.

Члан 77.

Ако аутор, односно други носилац ауторског права не преда кориснику дело (рукопис, партитуру и сл.) у уговореном року или корисник дело не представи, односно не изведе у уговореном року, аутор, односно други носилац ауторског права или корисник дела може захтевати раскид уговора о представљању, односно уговора о извођењу и тражити накнаду штете.

Члан 78.

Рукопис, партитура или други оригинал дела које је предмет уговора о представљању, односно уговора о извођењу остаје својина аутора, ако уговором није друкчије одређено.

Члан 79.

Корисник уговора о представљању, односно уговора о извођењу дужан је да аутору, односно другом носиоцу ауторског права омогући увид у представљање, односно извођење дела, као и да му достави програм и да га повремено обавештава о приходима од представљања, односно извођења дела.

6.2.3.3. Уговор о преради ауторског дела

Члан 80.

Уговором о преради ауторског дела аутор, односно његов наследник даје другом лицу дозволу за прераду дела ради сценског приказивања, односно извођења, ради снимања филмског дела или за друге потребе.

Члан 81.

(1) Ако уговором о преради ауторског дела ради снимања филмског дела није друкчије одређено, аутор, односно његов наследник њиме уступа следећа искључива права:

- 1) на прераду дела за стварање филмског дела;
- 2) на умножавање примерака тако створеног филмског дела и њихово стављање у промет;
- 3) на приказивање филмског дела;
- 4) на емитовање филмског дела;
- 5) на титловање и синхронизацију филмског дела на другим језицима.

(2) Уговор из става 1. овог члана овлашћује стицаоца права на само једну прераду и једно снимање, ако није друкчије уговорено.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и на уговор о преради ауторског дела ради снимања телевизијског дела.

6.2.3.4. Уговор о филмском делу

Члан 82.

Уговором о филмском делу се једно или више лица обавезују произвођачу филмског дела да стваралачки сарађују на изради филмског дела и уступају му своја имовинска права на то дело.

Члан 83.

(1) Ако уговором о филмском делу није изричито друкчије одређено коаутори филмског дела, односно аутори појединих доприноса филмском делу, уступају произвођачу филмског дела искључиво право на снимање, умножавање, стављање у промет, јавно приказивање и друге облике искоришћавања филмског дела.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, писац сценарија и композитор филмске музике, као коаутори филмског дела у смислу члана 11. овог закона задржавају право да своје дело самостално искоришћавају, одвојено од филмског дела, осим ако је у уговору о филмском делу предвиђено другачије.

Члан 84.

(1) Филмско дело се сматра завршеним када је постигнут договор о коначној верзији између коаутора и произвођача филмског дела (прва стандардна копија филмског дела).

(2) Забрањено је уништавање прве стандардне копије филмског дела.

Члан 85.

Ако произвођач филмског дела намерава да филмско дело искоришћава у верзији која се разликује од оне која се налази на првој стандардној копији филмског дела, мора прибавити сагласност већине коаутора филмског дела, међу којима је главни режисер.

Члан 86.

(1) У уговору о филмском делу битан елемент су одредбе о ауторској накнади, којима се мора одредити који износ ауторске накнаде одговара ком облику и обиму искоришћавања филмског дела.

(2) Уговорена накнада за снимање филмског дела не обухвата накнаду за умножавање и јавно приказивање филмског дела.

(3) Произвођач филмског дела је дужан да завршено филмско дело користи.

(4) Произвођач филмског дела је обавезан да коауторе филмског дела, као и ауторе појединих доприноса филмском делу обавештава о оствареним приходима, као и да им омогући увид у пословне књиге.

Члан 87.

(1) Коаутори филмског дела имају право на раскид уговора, као и право да задрже уговорену накнаду ако произвођач филмског дела не заврши прву стандардну копију филмског дела у року од три године од дана закључења уговора о филмском делу, ако није другачије уговорено.

(2) Осим права из става 1. овог члана коаутори филмског дела имају право на накнаду штете ако произвођач филмског дела не отпочне са искоришћавањем филмског дела у року од једне године од дана завршетка прве стандардне копије филмског дела, ако уговором није предвиђен други рок.

Члан 88.

(1) Ако коаутор филмског дела или аутор појединих доприноса филмском делу одбије да сарађује на изради филмског дела или ако услед више силе није у могућности да настави сарадњу, не

може се противити да се резултат његовог стваралачког рада употреби за довршење филмског дела.

(2) Коаутор филмског дела, односно аутор појединих доприноса филмског делу из става 1. овог члана има одговарајућа ауторска права на дати допринос филмском делу.

6.2.3.5. Уговор о наруџбини ауторског дела

Члан 89.

(1) Уговором о наруџбини ауторског дела аутор се обавезује да за наручиоца изради ауторско дело и преда му примерак истог, а наручилац се обавезује да аутору плати накнаду.

(2) Наручилац има право да објави дело и да стави у промет примерак дела који му је аутор предао, а аутор задржава остала ауторска права, ако уговором о наруџбини није друкчије одређено.

(3) Ако је на основу уговора о наруџбини ауторског дела израђен рачунарски програм, наручилац стиче сва права искоришћавања рачунарског програма, ако уговором није друкчије одређено.

Члан 90.

Наручилац ауторског дела има право да усмерава и контролише поступак стварања дела, али не и да тиме суштински ограничава слободу уметничког, стручног или научног изражавања аутора.

Члан 91.

(1) Ауторско дело настало спајањем прилога већег броја аутора у једну целину (енциклопедија, антологија, рачунарска програм, база података и сл.), сматра се колективним ауторским делом.

(2) Аутори прилога у колективном ауторском делу искључиво уступају сва своја имовинска права лицу које је организатор израде колективног дела, ако уговором није друкчије одређено.

(3) Лице које је организатор израде колективног ауторског дела има право да објави и да искоришћава дело под својим именом, с тим да на сваком примерку дела мора бити наведена листа аутора чије ауторске прилоге колективно дело садржи.

7. Ауторско дело створено у радном односу

Члан 92.

(1) Ако је аутор створио дело током трајања радног односа извршавајући своје радне обавезе послодавац је овлашћен да то дело објави и носилац је искључивих имовинских права на његово искоришћавање у оквиру своје регистроване делатности у року од пет година од завршетка дела, ако општим актом или уговором о раду није друкчије одређено. Аутор има право на посебну накнаду зависно од ефеката искоришћавања дела.

(2) Аутор дела створеног у радном односу задржава на том делу сва ауторска права осим права из става 1. овог члана.

(3) После истека рока из става 1. овог члана искључива имовинска права на делу стиче аутор.

(4) Ако је ауторско дело рачунарски програм носилац искључивих имовинских права на делу је послодавац.

Члан 93.

Критеријуми за утврђивање висине и начин плаћања накнаде из члана 92. став 1. овог закона одређују се општим актом или уговором о раду.

Члан 94.

(1) Приликом издавања сабраних дела аутор има право да и пре истека рока из члана 92. став 1. овог закона објави своје дело створено у радном односу.

(2) За објављивање дела из става 1. овог члана није потребна дозвола послодавца.

Члан 95.

Приликом коришћења дела створеног у радном односу послодавац је дужан да наведе име, псеудоним или знак аутора.

8. Трајање ауторског права

Члан 96.

(1) Имовинска права аутора трају за живота аутора и 50 година после његове смрти.

(2) Морална права аутора трају и по престанку трајања имовинских права аутора.

Члан 97.

(1) Имовинска права коаутора престају по истеку 50 година од смрти коаутора који је последњи умро.

(2) Имовинска права на делу чији се аутор не зна (анонимно дело или дело под псеудонимом) престају по истеку 50 година од дана објављивања дела. Ако аутор открије свој идентитет пре наведеног рока, имовинска права траје као да је идентитет аутора познат од дана објављивања дела.

Члан 98.

Ако се почетак рока трајања ауторског права рачуна од објављивања дела, а дело је објављивано у наставцима, сматра се да је дело објављено објављивањем последњег наставка.

Члан 99.

Рокови за потребе утврђивања датума престанка имовинских права аутора рачунају се од 1. јануара године која непосредно следи за годином у којој се десио догађај који је релевантан за почетак рока.

Члан 100.

(1) По истеку рока трајања имовинских права аутора о заштити моралних права аутора старају се удружења аутора и институције из области науке и уметности.

(2) Поред субјеката из става 1. овог члана, свако лице има право да штити патернитет и интегритет дела, као и да се супротстави сваком облику недостојног искоришћавања ауторског дела.

9. Лица на која се закон примењује

Члан 101.

(1) Страни држављани имају ауторска права у Савезној Републици Југославији под условом:

1) да је аутор лице које има ауторска права на основу међународног уговора који је потврдила Савезна Република Југославија, или

2) да постоји узајамност између Савезне Републике Југославије и земље којој аутор припада.

(2) У случају сумње у постојање узајамности у погледу права земље којој аутор припада објашњење даје надлежни савезни орган, односно савезна организација надлежна за ауторско право (у даљем тексту: надлежни савезни орган).

Члан 102.

Право слеђења из члана 31. овог закона признаје се страном држављанину искључиво на основу узајамности.

Члан 103.

Морална права аутора признају се страном држављанину без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 101. став 1. овог закона.

III. СРОДНА ПРАВА

1. Право интерпретатора

1.1. Установљење права

Члан 104.

За своју интерпретацију ауторског дела, интерпретатор има морална права и имовинска права у складу са овим законом.

1.2. Интерпретација

Члан 105.

(1) Интерпретација, у смислу овог закона, јесте духовна творевина која настаје личним ангажовањем интерпретатора ради звучног, односно визуелног или звучно-визуелног саопштавања дела јавности.

(2) Дело које је предмет интерпретације не мора бити заштићено ауторско дело.

1.3. Интерпретатор

Члан 106.

(1) Интерпретатор, у смислу овог закона, јесте физичко лице које се стваралачки ангажује на интерпретацији дела (музичар, глумац, играч, пантомимичар, певач, диригент).

(2) Лица која пружају технички допринос интерпретацији дела нису интерпретатори.

(3) Односи између два или више интерпретатора који учествују у интерпретацији једног дела уређују се сходном применом одредаба овог закона које се односе на коауторе.

1.4. Садржина права

1.4.1. Морална права интерпретатора

Члан 107.

(1) Интерпретатор има искључиво право:

1) да буде признат као стваралац своје интерпретације;
2) да његово име буде назначено на сваком примерку снимка, на програму или на други прикладан начин приликом сваког искоришћавања његове интерпретације;

3) да се супротстави измени његове интерпретације, односно сваком искоришћавању његове интерпретације у измењеној форми, ако се тиме угрожава његов стваралачки или стручни реноме;

4) да се супротстави стављању у промет снимка његове интерпретације, ако снимак садржи техничке недостатке који угрожавају интегритет интерпретације, а тиме и реноме интерпретатора;

5) да се супротставља искоришћавању своје интерпретације на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

(2) Ако интерпретацију врши ансамбл интерпретатора, право из става 1. тачка 2. овог члана имају ансамбл као целина и солисти.

Члан 108.

Ако више интерпретатора учествује у интерпретацији једног дела, остваривање моралних права не може бити на штету интереса других.

1.4.2. Имовинска права интерпретатора

Члан 109.

(1) Интерпретатор има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

1) бележење (снимање) своје интерпретације и умножавање снимака интерпретације;

2) стављање у промет снимака своје интерпретације;

3) давање у закуп снимака своје интерпретације;

4) истовремено преношење интерпретације путем техничких уређаја као што су звучник и екран, публици која се налази изван простора у коме се интерпретирање изводи уживо;

5) емитовање уживо своје интерпретације;

6) јавно саопштавање своје снимљене интерпретације, у смислу члана 27. став 6. овог закона.

(2) Интерпретатор нема искључиво право на емитовање своје интерпретације која је снимљена и издата на носачу звука, као ни интерпретације која је са дозволом интерпретатора снимљена на носачу звука и слике.

(3) Ако интерпретатор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. тачка 3. овог члана, он задржава право на учешће у добити која се остварује давањем у закуп примерака снимка интерпретације. Интерпретатор се не може одрећи свог права на учешће у добити.

Члан 110.

Интерпретатор има право на накнаду од произвођача фонограма за:

1) емитовање његове интерпретације са издатог снимка на носачу звука;

2) јавно саопштавање његове интерпретације која се емитује са издатог снимка на носачу звука.

Члан 112.

(1) Ако у интерпретацији једног дела, поред диригента и солиста учествује више од пет интерпретатора, сматра се да интерпретацију врши ансамбл (хор, оркестар, драмски ансамбл, балетни ансамбл, оперски ансамбл).

(2) У остваривању права из овог закона ансамбл заступа лице које овласти већина чланова ансамбла.

(3) Ако у интерпретацији једног дела поред ансамбла учествују диригент, солисти и носиоци главних улога који нису чланови ансамбла, у остваривању права из овог закона потребна је сагласност и ових лица ако између њих и ансамбла није друкчије уговорено.

Члан 113.

(1) Интерпретаторски уговор садржи: имена уговорних страна, врсту и начин коришћења интерпретације, име аутора и назив ауторског дела које се интерпретира и висину, начин и рокове плаћања накнаде.

(2) Интерпретаторски уговор који се односи на емитовање интерпретације, осим елемената из става 1. овог члана, садржи и број емитовања и период у коме се може извршити емитовање, а интерпретаторски уговор који се односи на снимање и умножавање примерака снимка интерпретације садржи и број примерака који се могу умножити.

(3) Интерпретаторски уговор се закључује у писаној форми.

Члан 114.

Лице коме је уступљено право из члана 109. овог закона дужно је да интерпретатору доставља потпуне податке о коришћењу интерпретације.

1.6. Права интерпретатора из радног односа

Члан 115.

Права интерпретатора који су своју интерпретацију створили на основу уговора о раду, уређују се сходном применом одредаба овог закона о односу аутора и послодавца.

2. Право произвођача фонограма

2.1. Установљење права

Члан 116.

За свој фонограм, произвођач фонограма има имовинска права у складу са овим законом.

2.2. Фонограм

Члан 117.

(1) Фонограм је забележени звук, односно одређени низ звукова на носачу звука.

(2) Произвођач фонограма има право предвиђено овим законом за први снимак.

2.3. Произвођач фонограма

Члан 118.

Произвођач фонограма је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима фонограм начињен.

2.4. Садржина права

Члан 119.

Произвођач фонограма има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

терпретаторима чије се интерпретације налазе на његовом фонограму.

3. Право произвођача видеограма

3.1. Установљење права

Члан 121.

За свој видеограм, произвођач видеограма има имовинска права у складу са овим законом.

3.2. Видеограм

Члан 122.

(1) Видеограм је забележени одређени низ слика са или без пратећег звука на носачу слике, односно носачу слике и звука.

(2) Произвођач видеограма има права предвиђена овим законом само за први снимак.

3.3. Произвођач видеограма

Члан 123.

Произвођач видеограма је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима видеограм начињен.

3.4. Садржина права

Члан 124.

Произвођач видеограма има искључиво право да другога забрани или дозволи:

1) умножавање свог видеограма или стављање у промет тако умножених примерака;

2) јавно саопштавање свог видеограма са носача слике, односно са носача слике и звука (приказивање);

3) давање примерака свог видеограма у закуп.

Члан 125.

Произвођач видеограма има право да се супротстави искоришћавању свог видеограма у измењеној форми, ако се таквим искоришћавањем могу угрозити његови оправдани имовински интереси.

4. Право произвођача емисије

4.1. Установљење права

Члан 126.

Произвођач емисије има имовинска права у складу са овим законом.

4.2. Емисија

Члан 127.

Емисија је у електрични, електромагнетни или други сигнал претворен звучни, визуелни, односно звучно-визуелни садржај који се емитује ради саопштавања јавности.

4.3. Произвођач емисије

Члан 128.

(1) Произвођач емисије је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима емисија произведена.

(2) Лице које само емитује или реемитује емисију није произвођач емисије.

4.4. Садржина права

Члан 129.

Произвођач емисије има искључиво право да другога забрани или дозволи:

1) реемитовање своје емисије;

2) снимање своје емисије на носач звука или слике, односно звука и слике;

3) умножавање тог снимка и стављање у промет тако умножених примерака снимка;

4) давање примерака снимка емисије у закуп.

5. Право произвођача базе података

5.1. Установљење права

Члан 130.

Произвођач базе података има имовинска права у складу са овим законом.

5.2. База података

Члан 131.

(1) База података је збирка електронски уређених и забележених података, дела или других материјала којима се електронски приступа, и материјала неопходних за њено функционисање, као што су речник, индекс или систем за добијање или приказивање информација.

(2) Базом података не сматра се рачунарски програм који се користи за њено стварање или рад.

5.3. Произвођач базе података

Члан 132.

Произвођач базе података је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима направљен (пројектован) садржај базе података.

5.4. Садржина права

Члан 133.

(1) Произвођач базе података има искључиво право да другога забрани или дозволи:

1) повремено или стално умножавање базе података у целини или у деловима, за било коју намену и у било којој форми;

2) превођење, адаптирање, уређивање и било какво друго мењање базе података;

3) умножавање резултата добијених радњама из тачке 2. овог става;

4) стављање у промет примерака базе података;

5) повезивање, комуникацију, приказивање или јавно излагање базе података.

(2) Право из става 1. тачке 1. овог члана обухвата и право произвођача базе података да се супротстави:

1) неовлашћеном издвајању целине или дела основног садржаја базе података;

2) неовлашћеном коришћењу издвојене целине или дела основног садржаја базе података.

6. Заједничке одредбе о сродним правима

6.1. Однос између ауторског и сродних права

Члан 134.

Сродна права ни на који начин не утичу на права аутора у погледу њихових дела.

6.2. Ограничења сродних права, исцрпљење права и емитовање

Члан 135.

На сродна права сходно се примењују одредбе овог закона о ограничењима и исцрпљењу ауторског права, као и одредба о праву емитовања из члана 27. овог закона.

6.3. Пренос сродних права

Члан 136.

Сродна права су преносива, осим личних права интерпретатора.

6.4. Право на посебну накнаду

Члан 137.

Носиоци сродних права, осим произвођача базе података, имају право на посебну накнаду, која је прописана у члану 35. овог закона, и то под истим условима који важе за ауторе.

6.5. Трајање права

Члан 138.

(1) Имовинска права интерпретатора трају 50 година од дана издавања снимка интерпретације, а за неиздате снимке интерпре-

тације, од дана снимања интерпретације. Морална права интерпретатора трају и по престанку трајања његових имовинских права.

(2) Право произвођача фонограма, односно произвођача видеограма траје 50 година од дана издавања фонограма, односно видеограма, а ако фонограм, односно видеограм није издат право траје 50 година од дана настанка фонограма, односно видеограма.

(3) Право произвођача емисије траје 20 година од дана првог емитовања заштићене емисије.

(4) Право произвођача базе података траје 15 година од дана настанка базе података.

(5) Ако настану битне промене у селекцији или уређењу садржаја базе података рок из става 4. овог члана продужава се за још 15 година. Битним променама у селекцији или уређењу садржаја базе података сматрају се додавање, брисање или поправљање целе или дела садржаја базе података који за резултат имају нову верзију базе података.

(6) Појам издавања из ст. 1. и 2. овог члана одређен је сходном применом члана 7. став 2. овог закона.

(7) У погледу начина рачунања рокова из овог члана сходно се примењује одредба члана 99. овог закона.

6.6. Лица на која се закон односи

Члан 139.

(1) Интерпретатору и произвођачу фонограма који је страном лице признају се права предвиђена овим законом на основу међународних уговора које је потврдила Савезна Република Југославија.

(2) Интерпретатору који је страном лице признају се права предвиђена овим законом ако је испуњен један од следећих услова:

1) да интерпретатор има пребивалиште у Савезној Републици Југославији;

2) да је интерпретација изведена на територији Савезне Републике Југославије;

3) да је интерпретација забележена (снимљена) на фонограму који је заштићен на основу овог закона;

4) да је неснимљена интерпретација садржана у емисији која је заштићена на основу овог закона.

(3) Произвођачу фонограма који је страном лице признају се права предвиђена овим законом ако је фонограм први пут настао на територији Савезне Републике Југославије.

Члан 140.

Интерпретатору који је страни држављанин признају се морална права без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 139. овог закона.

Члан 141.

(1) Произвођачу видеограма, произвођачу емисије и произвођачу базе података који је страном лице признају се права предвиђена овим законом на основу међународних уговора које је потврдила Савезна Република Југославија или на основу узајамности.

(2) У случају сумње у постојање узајамности у погледу права земље којој произвођач видеограма, произвођач емисије и произвођач базе података припада објашњење даје надлежни савезни орган.

(3) Произвођачу видеограма и произвођачу базе података који је страном лице признају се права предвиђена овим законом ако је видеограм, односно база података први пут настала на територији Савезне Републике Југославије.

(4) Произвођачу емисије који је страном лице признају се права предвиђена овим законом ако је емисија емитована, односно реемитована са територије Савезне Републике Југославије.

IV. ОСТВАРИВАЊЕ АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА

Члан 142.

Носилац ауторског или сродног права може своје право остваривати индивидуално или колективно.

1. Индивидуално остваривање

Члан 143.

(1) Индивидуално остваривање ауторског и сродних права може се вршити непосредно или преко заступника на основу одговарајућег пуномоћја.

(2) Заступници у индивидуалном остваривању ауторског и сродних права могу бити физичка или правна лица (ауторске агенције).

2. Колективно остваривање

2.1. Организација за колективно остваривање ауторског и сродних права

Члан 144.

(1) Ауторско и сродна права колективно се остварују преко организације за колективно остваривање тих права (у даљем тексту: организација).

(2) Организација се не оснива ради стицања добити.

(3) Организација је специјализована за остваривање одређених врста права поводом одређених предмета заштите, у складу са статутом.

Члан 145.

(1) Носиоци ауторског, односно сродних права преко организације колективно остварују искључива имовинска ауторска, односно сродна права, као и право на потраживање накнаде.

(2) У случају остваривања искључивих имовинских права, носиоци ауторског, односно сродних права уговором искључиво уступају своја права организацији, са налогом да она у своје име а за њихов рачун закључује уговоре са корисницима ауторских дела и предмета сродних права (у даљем тексту: корисници) о неискључивом уступању тих права.

(3) У случају остваривања права на накнаду, носиоци ауторског, односно сродних права дају налог организацији да у своје име а за њихов рачун наплати накнаду од корисника.

(4) Организација има право да пред судом и другим органима штити права која су јој носиоци ауторског, односно сродних права поверили на колективно остваривање.

2.2. Оснивање организације

Члан 146.

Организацију оснивају аутори, односно носиоци ауторског или сродних права, односно њихова удружења (у даљем тексту: оснивачи).

Члан 147.

(1) Оснивачки акт организације је уговор о оснивању.

(2) Оснивачки акт организације коју оснива једно удружење је одлука о оснивању.

Члан 148.

Организација не може да обавља ни једну другу делатност осим делатности из члана 145. овог закона.

Члан 149.

(1) Оснивачи организације су дужни да од надлежног савезног органа прибаве дозволу за обављање делатности организације.

(2) Уз захтев за издавање дозволе за обављање делатности оснивачи подносе оснивачки акт организације, предлог статута и доказ о уплати таксе прописане савезним законом којим се уређују савезне административне таксе.

Члан 150.

Дозвола за обављање делатности се издаје организацији која испуњава следеће услове:

1) да има седиште у Савезној Републици Југославији;

2) да њени оснивачи представљају већину носилаца ауторског, односно сродних права из области на коју се односи делатност организације, а који имају пребивалиште у Савезној Републици Југославији или су њени држављани;

3) да има кадровске, финансијске, техничке и организационе претпоставке да може ефикасно да остварује права домаћих и страних носилаца ауторског, односно сродних права у Савезној Републици Југославији, односно домаћих носилаца ауторског, односно сродних права у иностранству из области на коју се односи њена делатност.

Члан 151.

(1) Надлежни савезни орган дужан је да донесе решење о издавању дозволе за обављање делатности, односно решење о одбијању захтева у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање дозволе за обављање делатности.

(2) Решењем о издавању дозволе за обављање делатности организација стиче право да у трајању од пет година од дана издавања решења обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права.

(3) Организација има право да неограничени број пута захтева обнову дозволе за обављање делатности.

Члан 152.

(1) Организација стиче својство правног лица уписом у судски регистар.

(2) Уз пријаву за упис у судски регистар оснивачи организације су дужни да поднесу решење надлежног савезног органа о издавању дозволе за обављање делатности.

(3) Брисаће се из судског регистра организација која пре истека периода из члана 151. став 2. овог закона не обнови дозволу за обављање делатности или којој дозвола за обављање делатности буде одузета на основу члана 153. овог закона.

Члан 153.

(1) Надлежни савезни орган одузима организацији дозволу за обављање делатности кад утврди:

1) да је дозвола за обављање делатности издата на основу неистинитих података;

2) да организација није у року који је одредио надлежни савезни орган спровела наложене мере за отклањање неправилности у свом раду;

3) да организација није у року од годину дана од дана оснивања обезбедила колективно искоришћавање предмета заштите домаћих носилаца права у иностранству, као и страних носилаца права у Савезној Републици Југославији.

(2) Решење о одузимању дозволе из става 1. овог члана је коначно.

(3) О издавању решења из става 1. овог члана надлежни савезни орган обавестиће надлежни суд у коме је организација уписана у регистар.

(4) Решење о издавању, обнови и одузимању дозволе за обављање делатности објављује се у „Службеном листу Савезне Републике Југославије“.

Члан 154.

(1) Организација се уписује у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права коју води надлежни савезни орган.

(2) У евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права из става 1. овог члана уписују се: назив и седиште организације, делатност организације, датум уписа, обнове уписа и брисања организације из евиденције, уговори о сарадњи са иностраним организацијама и подаци о чланству у међународним организацијама.

(3) О променама чињеница које се уписују у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права, организација је дужна да обавести надлежни савезни орган у року од петнаест дана од дана настанка промене.

(4) Промене из става 3. овог члана уписују се у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права.

2.3. Органи организације

Члан 155.

(1) Организацијом управљају њени оснивачи у складу са статутом организације.

(2) Органи организације су: скупштина, управни одбор, директор и надзорни одбор.

2.4. Општи акти организације

Члан 156.

(1) Општи акти организације су: статут, тарифа, план расподеле и други општи акти којима се уређују одређена питања из делатности организације.

(2) Статут је основни акт организације и други општи акти морају бити у сагласности са њим.

(3) Појединачни акти које доносе органи и овлашћени појединци у организацији морају бити у складу са општим актом организације.

Члан 157.

(1) Статут организације садржи одредбе о врсти и предмету права која се на колективан начин остварују преко организације.

(2) Статут организације доноси скупштина организације.

Члан 158.

(1) Тарифа садржи износе накнаде коју организација наплаћује корисницима за поједине облике искоришћавања појединих предмета заштите.

(2) Тарифа се одређује у процентуалном износу од прихода који корисник остварује искоришћавањем предмета заштите. Тај износ мора бити у сразмери са значајем који за приходе корисника има искоришћавање предмета заштите са репертоара организације, али не сме бити већи од 10% тих прихода.

(3) Ако корисник не остварује приход, или ако искоришћавање предмета заштите није у непосредној вези са приходом који корисник остварује, тарифа се одређује у процентуалном износу од трошкова за искоришћавање предмета заштите.

(4) Ако се искоришћавање једног предмета заштите врши заједно са другим предметом заштите, односно ако за једно искоришћавање има више носилаца права, тарифа се одређује сразмерно.

(5) Тарифу доноси управни одбор организације.

(6) Тарифа се објављује у „Службеном листу Савезне Републике Југославије“.

Члан 159.

(1) План расподеле садржи критеријуме на основу којих организација расподељује носиоцима ауторског, односно сродних права приход који је у виду накнаде за искоришћавање предмета заштите прикупила од корисника.

(2) Начела плана расподеле су: сразмерност, примереност и правичност, зависно од: врсте предмета заштите, начина искоришћавања предмета заштите, обима искоришћавања предмета заштите и других циљева утврђених актима организације.

(3) План расподеле утврђује скупштина организације.

Члан 160.

У складу са статутом и одлукама својих органа организација издава део прихода прикупљеног од корисника за покриће трошкова свог рада.

2.5. Сходна примена других савезних закона

Члан 161.

На организацију сходно се примењују одредбе савезног закона којим се уређује правни положај предузећа, ако овим законом није друкчије одређено.

2.6. Обавезе организације

Члан 162.

(1) У пословању организације са корисницима постоји претпоставка да организација има овлашћење да делује за рачун свих носилаца ауторског, односно сродних права у погледу оних права и оних врста предмета заштите који су обухваћени њеном делатношћу.

(2) Носилац ауторског, односно сродног права који није са организацијом закључио уговор из члана 145. овог закона, може да обавести организацију да ће своја права остваривати индивидуално.

(3) Организација је дужна да кориснике извести о именима носилаца ауторског, односно сродних права из става 2. овог члана.

(4) Носиоце ауторског, односно сродних права, који нису обавестили организацију да своја права желе да остварују индивидуално, организација је дужна да приликом расподеле накнаде третира равноправно са носиоцима ауторског, односно сродних права који имају са организацијом уговор из члана 145. овог закона.

Члан 163.

(1) Организација је дужна да са сваким заинтересованим корисником односно удружењем корисника под равноправним и примереним условима закључи уговор о неискључивом уступању права искоришћавања предмета заштите са њеног репертоара.

(2) Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: врсту предмета заштите, начин искоришћавања предмета заштите, висину и начин плаћања накнаде организацији, време трајања уговора.

Члан 164.

Организација је дужна да носиоцима ауторског, односно сродних права, који су са њом закључили уговор из члана 145. овог закона и носиоцима ауторског и сродних права из члана 162. став 4. овог закона, расподели сав приход остварен од накнаде прикуп-

љене од корисника, изузев средстава одређених за намену предвиђену у члану 160. овог закона, а у складу са планом расподеле.

Члан 165.

(1) Расподела из члана 164. овог закона мора бити заснована на прецизним подацима.

(2) Уколико прецизних података нема, односно уколико би прикупљање прецизних података представљало за организацију неприхватљив организациони и финансијски терет, дозвољено је да се план расподеле заснује на проценама које произлазе из релевантних и проверљивих чињеница.

Члан 166.

(1) Организација, на основу уговора са одговарајућим иностраним организацијама, обезбеђује колективно остваривање ауторског и сродних права домаћих носилаца у иностранству, као и страних носилаца у Савезној Републици Југославији.

(2) Обавезу из става 1. овог члана организација је дужна да испуни у року од годину дана од дана оснивања.

2.7. Обавезе корисника

Члан 167.

(1) Корисници су дужни да обавештавају организацију о називу предмета заштите, учестаности и обиму искоришћавања, као и о другим околностима које су релевантне за обрачун накнаде која се, према тарифи, плаћа.

(2) Подаци из става 1. овог члана достављају се организацији у року од 15 дана од дана почетка коришћења предмета заштите.

(3) Корисници који су на основу овог закона овлашћени да искоришћавају предмете заштите без дозволе носиоца права а уз обавезу плаћања накнаде, достављају податке из става 1. овог члана једанпут месечно.

2.8. Надзор над радом организације

Члан 168.

(1) Надзор над радом организације врши надлежни савезни орган.

(2) Ради остваривања надзора организација је дужна да доставља надлежном савезном органу:

1) годишњи извештај о пословању и годишњи обрачун;

2) измене статута, тарифе и њихове измене, план расподеле накнаде и његове измене, уговоре са одговарајућим иностраним организацијама, судске и управне одлуке у којима је организација једна од страна.

(3) Организација доставља документе и податке из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана њиховог усвајања, односно од дана настанка промене.

Члан 169.

(1) Надлежни савезни орган има право да његови представници присуствују седницама органа организације, као и право увида у пословне књиге.

(2) Надлежни савезни орган указује на неправилности у раду организације, наложиће спровођење мера за отклањање неправилности и одредиће рок за њихово отклањање.

V. ЕВИДЕНЦИЈА АУТОРСКИХ ДЕЛА И ПРЕДМЕТА СРОДНИХ ПРАВА

Члан 170.

(1) Ради обезбеђења доказа носиоци ауторског и сродних права могу да депонују примерке својих дела и предмета сродних права код надлежног савезног органа.

(2) Примерци дела и предмета сродних права који се депонују морају бити у форми писаног документа (рукопис, штампани текст, музичка партитура), звучног, визуелног или аудиовизуелног записа или у дигиталној форми.

(3) Надлежни савезни орган води евиденцију за сваку врсту ауторских дела и предмета сродних права.

(4) Носилац ауторског и сродних права дужан је да приликом депонувања и уношења у евиденцију ауторског дела или предмета заштите сродног права да истинити и потпун податак о свом ауторском делу и предмету заштите сродног права.

(5) Подаци у евиденцији сматрају се истинитим док се супротно не докаже.

(6) Савесно лице које је повредило туђе ауторско или сродно право уздајући се у тачност података у евиденцији не одговара за накнаду штете због повреде тог права.

(7) Уношење у евиденцију и депонување примерака ауторских дела и предмета сродних права ни на који начин не утиче на настајак и трајање права која су утврђена овим законом.

(8) Садржај евиденције из става 3. овог члана и услови које треба да испуњавају примерци дела и предмета сродних права који се депонују уређују са прописом донетим за извршавање овог закона.

Члан 171.

За уношење у евиденцију и депонување примерака ауторских дела и предмета сродних права плаћа се прописана такса.

VI. ЗАШТИТА АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА

1. Судска заштита

Члан 172.

(1) Носилац ауторског права, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стичалац искључивих овлашћења на ауторска и сродна права може тужбом да захтева:

1) утврђење повреде права;

2) престанак повреде права;

3) уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права, укључујући и примерке предмета заштите, њихове амбалаже, матрице, негативе и слично;

4) уништење или преиначење алата и опреме уз помоћ којих су произведени предмети којима је извршена повреда права, уколико је то неопходно за заштиту права;

5) накнаду имовинске штете;

6) објављивање пресуде о трошку туженог.

(2) Аутор, односно интерпретатор има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права.

(3) Одредба става 1. тачка 3. овог члана не односи се на:

1) грађевински реализована дела архитектуре;

2) раздвојиве делове предмета којим је извршена повреда права, ако производња тих делова и њихово стављање у промет нису противзаконити.

(4) Уместо захтева за уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права (став 1. тачка 3. овог члана) тужилац може захтевати да му повредилац права преда те предмете.

Члан 173.

Поступак по тужби због повреде ауторског и сродних права је хитан.

Члан 174.

(1) Искоришћавање било ког предмета заштите уз употребу неовлашћено умножених примерака тог предмета заштите, односно на основу неовлашћене емисије, представља повреду права.

(2) Повреду права представља и:

1) уклањање или мењање, без овлашћења, било које електронске информације о искоришћавању права;

2) стављање у промет, увоз ради стављања у промет, емитавање или саопштавање јавности, без овлашћења, примерака предмета заштите ауторског или сродног права, уз знање да су уклоњене или неовлашћено измењене електронске информације о искоришћавању права;

3) поседовање, односно стављање у промет средстава чија је искључива намена да олакшају уклањање или онеспособљавање техничке заштите рачунарског програма или друге врсте предмета заштите од неовлашћеног искоришћавања.

(3) У смислу става 2. овог члана израз „информација о искоришћавању права“ означава сваку информацију којом се идентификује дело, аутор дела, носилац неког права на дело или информацију о времену и условима коришћења дела, као и бројеве или кодове који представљају такву информацију, када је информација стављена на примерак дела или се појављује код саопштавања дела јавности.

Члан 175.

(1) Ауторско право и право интерпретатора не могу бити предмет принудног извршења.

(2) Предмет принудног извршења могу бити само одређена имовинска потраживања која произлазе из права из става 1. овог члана.

(3) Неодвршена дела и необјављени рукописи не могу бити предмет принудног извршења.

Члан 176.

(1) На захтев носиоца права који учини вероватним да је његово ауторско или сродно право повређено, или да ће бити повређено, суд може да одреди привремену меру одузимања или искључења из промета предмета којима се врши повреда, односно меру забране настављања започетих радњи којима би се могла извршити повреда.

(2) У случају захтева због неплаћања накнаде за ауторска и сродна права из члана 51. став 1. и члана 120. став 1. тачка 1. овог закона, суд ће одредити привремену меру забране емитовања дела са издатих фонограма, односно забране емитовања фонограма.

Члан 177.

(1) На захтев носиоца права који учини вероватним да је његово ауторско или сродно право повређено, као и да постоји оправдана сумња да ће докази о томе бити уништени или да ће их касније бити немогуће прибавити, суд може приступити обезбеђењу доказа без претходног обавештења или саслушања лица од кога се докази прикупљају.

(2) Обезбеђењем доказа, у смислу става 1. овог члана, сматра се преглед просторија, књига, докумената, база података и др. као и заплена докумената, испитивање сведока и вештака.

(3) Лицу од кога се докази прикупљају, судско решење о обезбеђењу доказа биће уручено у тренутку прикупљања доказа, а одсутном лицу чим то постане могуће.

Члан 178.

(1) Привремене мере из члана 176. и обезбеђење доказа из члана 177. овог закона могу се тражити и пре подношења тужбе, под условом да се тужба поднесе у року од 15 дана од дана подношења захтева за одређивање привремене мере, односно захтева за обезбеђење доказа.

(2) Жалба против решења којим је суд одредио привремену меру из члана 176. не одлаже извршење решења.

Члан 179.

(1) Суд може наредити лицу које је повезано са повредом туђег ауторског или сродног права (штампар, произвођач, увозник, снабдевач, власник примерка предмета заштите и слично) да да обавештења или преда документе који су у вези са повредом.

(2) Обавеза из става 1. овог члана не постоји за лица која су по закону изузета од обавезе сведочења.

(3) Лице које не изврши своју обавезу из става 1. овог члана одговара за штету која из тога произађе.

Члан 180.

У случају спора за утврђење права издавача, односно лица које је објавило дело чији аутор није познат (члан 13. став 2) суд је дужан да обезбеди да се анонимност аутора сачува.

2. Арбитража

Члан 181.

Спор у области ауторског и сродних права између организације и корисника који је правно лице може се изнети пред стални изабрани суд за интелектуалну својину (арбитража) при Привредној комори Југославије.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дела

ПОВРЕДА МОРАЛНИХ ПРАВА АУТОРА И ИНТЕРПРЕТАТОРА

Члан 182.

(1) Ко под својим именом или именом другог у целини или делимично објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање или емитује туђе ауторско дело или искористи туђу интерпретацију (сними, умножи, пренесе или емитује) казниће се за кривично дело казном затвора од три месеца до три године.

(2) Ко без дозволе аутора измени или преради туђе ауторско дело или измени туђу снимљену интерпретацију казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до једне године.

(3) Ко искоришћава туђе ауторско дело или туђу интерпретацију на начин који угрожава или може угрожити ауторову или интерпретаторову част или углед казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до шест месеци.

НЕОВЛАШЋЕНО ИСКОРИШЋАВАЊЕ АУТОРСКОГ ДЕЛА ИЛИ ПРЕДМЕТА СРОДНОГ ПРАВА

Члан 183.

(1) Ко без дозволе носиоца ауторског, односно сродних права у целини или делимично објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање, сними, умножи, стави у промет, емитује, да у закуп, или на други начин искористи ауторско дело или предмет сродног права казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ко у намери прибављања имовинске користи за себе или другог стави у промет или да у закуп примерке ауторског дела, снимке интерпретације, туђу емисију, или примерке фонограма, видеограма, односно базе података за које зна да су неовлашћено објављени, снимљени или умножени, казниће се за кривично дело казном затвора до три године.

УНИШТЕЊЕ ИЛИ ОШТЕЋЕЊЕ ПРВЕ СТАНДАРДНЕ КОПИЈЕ ФИЛМСКОГ ДЕЛА

Члан 184.

Ко уништи, оштети или учини неупотребљивом прву стандардну копију филмског дела казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до једне године.

НЕИСТИНИТО РЕГИСТРОВАЊЕ АУТОРСКОГ ДЕЛА И ПРЕДМЕТА СРОДНОГ ПРАВА

Члан 185.

Носилац ауторског, односно сродног права који приликом уношења у евиденцију и депоновања у јавни регистар надлежног савезног органа ауторског дела или предмета сродног права да неистинити или прикрије прави податак о свом ауторском делу или предмету сродног права казниће се за кривично дело новчаном казном или казном затвора до једне године.

Члан 186.

Гоњење за кривична дела из чл. 182. до 185. овог закона предузима се по приватној тужби.

2. Привредни преступи

Члан 187.

(1) Новчаном казном од 45.000 до 450.000 нових динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице ако:

1) без дозволе носиоца ауторског, односно сродног права у целини или делимично објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање, сними, умножи, стави у промет, емитује, да у закуп, или на други начин искористи ауторско дело или предмет сродноправне заштите (чл. 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 109, 119, 124, 129, и 133);

2) у намери прибављања материјалне користи стави у промет или да у закуп примерке ауторског дела, снимке интерпретације, туђу емисију, или примерке фонограма, видеограма, односно базе података за које зна да су неовлашћено снимљени или умножени (чл. 21. и 22, члан 109. став 1. тач. 2. и 3, члан 119, члан 124. тач. 1. и 3, члан 129. тач. 3. и 4. и члан 133. став 1. тачка 4);

3) уништи прву стандардну копију филмског дела (члан 84. став 2);

4) изврши одређене измене на грађевини која представља материјализовани примерак дела архитектуре, а прераду дела није прво понудио аутору дела (члан 34);

5) обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права без дозволе надлежног савезног органа (члан 151. став 2);

6) у року од 15 дана од дана почетка коришћења предмета заштите, односно у року од 30 дана од дана почетка коришћења предмета заштите ако се ради о коришћењу без дозволе носиоца права, не обавести организацију о називу предмета заштите и обиму његовог искоришћавања (члан 167).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 3.000 до 30.000 нових динара.

3. Прекршаји**Члан 188.**

(1) Новчаном казном од 15.000 до 150.000 нових динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице ако:

1) без навођења имена аутора или интерпретатора или под другим именом у целини или делимично објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање или емитује туђе ауторско дело или искористи туђу интерпретацију (члан 15. и члан 107. став 1. тачка 2);

2) без дозволе аутора измени или преради туђе ауторско дело или туђу снимљену интерпретацију (члан 17. и члан 107. став 1. тачка 3);

3) у својству галеристе или организатора јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа у року од 30 дана од дана продаје примерка оригинала дела, односно рукописа не обавести аутора дела о имену и адреси продавца његовог дела, о имену и адреси новог власника дела и о цени по којој је дело продато или не плати аутору 3% износа од продајне цене дела (члан 32. ст. 1. и 2);

4) приликом уношења у евиденцију и депоновања код надлежног савезног органа ауторског дела или предмета заштите сродног права да неистинити или прикрије прави податак о свом ауторском делу или предмету заштите сродног права (члан 170. став 4);

5) у својству издавача прода непродате примерке дела као стару хартију а да их није претходно понудио аутору, односно његовом наследнику да их откупи (члан 75).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара.

(3) Новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара казниће се за прекршај предузетник без својства правног лица ако учини неку од радњи из става 1. овог члана.

(4) Новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара казниће се за прекршај физичко лице које као власник грађевине изврши одређене измене на грађевини која представља материјализовани примерак дела архитектуре, а прераду дела није прво понудио аутору дела (члан 34).

(5) Новчаном казном од 900 до 9.000 нових динара казниће се за прекршај физичко лице које у року од 30 дана од дана продаје оригиналног примерка ликовног дела, односно изворног рукописа не обавести аутора дела о имену и адреси новог власника дела и не плати износ од 3% од продајне цене дела (члан 31. став 1).

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 189.**

Интерпретатор чије је трајање права истекло до дана ступања на снагу овог закона не може тражити утврђивање права по овом закону.

Члан 190.

Постојеће организације за колективно остваривање ауторског и сродних права дужне су да се организују и ускладе своје опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 191.

Уговори који су закључени до дана ступања на снагу овог закона извршавају се у складу са законом који је важио у време закључења уговора.

Члан 192.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о ауторском праву („Службени лист СФРЈ”, бр. 19/78, 24/86 и 21/90).

Члан 193.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СРЈ”.

295.

На основу члана 96. тачка 2) Устава Савезне Републике Југославије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АДВОКАТУРИ**

Проглашава се Закон о адвокатури, који је донела Савезна скупштина, на седници Већа грађана од 12. маја 1998. године и на седници Већа република од 12. маја 1998. године.

ПР бр. 129
12. маја 1998. године
Београд

Председник
Савезне Републике Југославије
Слободан Милошевић, с. р.

**ЗАКОН
О АДВОКАТУРИ****I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Адвокатура је независна и самостална професионална делатност пружања правне помоћи у остваривању и заштити уставом утврђених слобода и права и других законом утврђених права и интереса домаћих и страних физичких и правних лица.

Члан 2.

Пружање правне помоћи обухвата:

- 1) давање правних савета;
- 2) састављање тужби, жалби, молби, представки и других поднесака;
- 3) састављање уговора, тестамената, изјава и других исправа;
- 4) заступање и одбрану физичких и правних лица пред судовима и другим државним органима, предузећима и другим правним лицима;
- 5) заступање физичких и правних лица у њиховим правним пословима закључивањем уговора и поравнања, пријемом и исплатом новца и давањем изјава и отказа;
- 6) обављање других послова правне помоћи у име и за рачун физичког или правног лица, на основу којих то лице остварује неко право.

II. УСЛОВИ ЗА БАВЉЕЊЕ АДВОКАТУРОМ**Члан 3.**

Адвокат стиче право бављења адвокатуром уписом у именик адвоката и полагањем заклетве.

Члан 4.

Право уписа у именик адвоката има лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је југословенски држављанин;
- 2) да је дипломирани правник с положеним правосудним испитом;
- 3) да има пословну способност;
- 4) да није правноснажно осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за бављење адвокатуром;
- 5) да није у радном односу;
- 6) да се не бави другом професионалном делатношћу, осим у научној, педагошкој, преводачкој, уметничкој, публицистичкој, хуманитарној и спортој области.

Држављанин друге државе који по праву те државе испуњава услове за бављење адвокатуром има право уписа у именик адвоката, уз постојање узајамности.

Редовни професори факултета из позитивноправних предмета имају право уписа у именик адвоката и без положеног правосудног испита.

Члан 5.

Решење о захтеву за упис у именик адвоката доноси, у року од 60 дана од дана подношења захтева, надлежни орган утврђен статутом адвокатске коморе основане за територију републике (у даљем тексту: адвокатска комора републике).

Подносилац захтева је дужан да уз захтев поднесе и доказе да испуњава услове из члана 4. овог закона, као и да одреди седиште адвокатске канцеларије.